
10 By- og samfunnsplanlegging

Arbeidet med å etablere den nye kommunens faktagrunnlag, systemer og planer er godt i gang. Det prioriteres å ferdigstille disse oppgavene, og å etablere nye styringsdokumenter for kommunen. Nytt plansystem er satt i verk, og prioriterte planoppgaver i valgperioden framgår av kommunestyrets nylige vedtak av hovedutvalgenes arbeidsprogram. Kommunen har med dette et godt, strukturert og ambisiøst program for planer og større utviklingsprosjekter de kommende årene.

10.1 Innledning

Kommunen har høsten 2020 vedtatt et nytt plansystem, og et opplegg for prioritering av planer i inneværende valgperiode. De prioriterte planarbeidene involverer alle hovedutvalg og tjenesteområder i kommunen, og tilkjenner et ambisiøst nivå for kommunens planlegging i perioden. By- og samfunnsplanlegging har en rekke nye planoppgaver, både areal- og temaplaner, som skal utarbeides, i prioritert rekkefølge. Den nye samfunnsdelen i kommuneplanen danner et viktig grunnlag for temaplaner i perioden. En samlet arealdel i kommuneplanen for den nye kommunen er igangsatt, og vil danne viktigste grunnlag for arealplanlegging og utbygging i den nye kommunen. Arbeidet er igangsatt, og prioriteres høyt.

Utjevning av levekårsforskjeller og et godt hverdagsliv for alle er et vedvarende og sentralt mål i arbeidet med kommunens planlegging og folkehelsearbeid. Kommunen kan bidra til et mangfoldig og inkluderende samfunn gjennom god planlegging og tjenesteutvikling, i nær kontakt med lokalsamfunnet og andre aktører. Det vil utvikles og brukes metoder som bedrer ulike parters, også private forslagsstilleres, deltakelse i prosesser.

Stavanger skal være en trygg og robust by, hvor innbyggernes behov og sentrale samfunnsfunksjoner så langt det er mulig skal sikres mot uønskede hendelser. Innenfor samfunnsikkerhet og beredskap arbeides det med oppdaterte kunnskapsgrunnlag, analyser og planer, for å kunne forebygge og håndtere slike situasjoner.

Kommunens regionale rolle skal styrkes, uttrykt gjennom regionmotoren som et av tre viktige innsatsområder i den nye kommuneplanen. Kommunen deltar i mange regionale samarbeidsprosjekter, som også legger føringer for kommunens planlegging og styring.

Stavanger har en historisk rikdom med stor verdi i dag og i framtiden. En ny temaplan for kulturminner vil bli prioritert, og vil omfatte det store mangfoldet av eldre og nyere kulturminner i den nye kommunen.

Det vil alltid være en høyt prioritert oppgave å overholde lovpålagte frister for saksbehandlingstid på private planer, byggesaker og delesaker, og gjennomføre systematisk tilsyn i byggesaker. Videre utvikles det fortløpende nye og forbedrede digitale kartløsninger og arbeidsprosesser, med sikte på forenkling og etter hvert automatisering. 3D-utvikling er en del av dette arbeidet.

Arbeidet med ny taksering som grunnlag for bl.a. eiendomsskatt er godt i gang, og avsluttes tidlig i denne perioden.

10.2 Beredskap og samfunnsutvikling

Avdelingen har ansvar og oppgaver innenfor områdene samfunnssikkerhet og beredskap, klimatilpasning, folkehelse, og kriminalitetsforebygging. Samtlige områder innebærer strategisk arbeid med mål om å forebygge heller enn å reparere, slik at Stavanger blir en trygg og robust kommune som ivaretar innbyggernes liv og helse.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Stavanger er en av landets viktigste kommuner innen landbruk, havbruk og reiseliv. Kommunens geografi, med blant annet 37 øyer, flere uten fastlandsforbindelse, stiller krav til samfunnssikkerhet og beredskap. Kommunen sin helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse skal jevnlig revideres i planperioden. Beredskapsplanen skal øves på, både internt i kommunen og sammen med andre etater og organisasjoner.

Dagens samfunn er nærmest utenkelig uten en velfungerende digital infrastruktur. Den digitale utviklingen innebærer en kraftig endring i samfunnets risiko- og sårbarhetsbilde. Nye trusler og sårbarheter har oppstått. Maskiner og infrastruktur kan angripes av anonyme aktører i andre land, og programmeringsfeil i én komponent kan få effekter som slår ut store deler av mobilnettet. Samfunnsfunksjonene er – gjennom digitale verdikjeder – utsatt for hendelser på nye og tidligere ukjente måter. Dette er et område kommunen skal jobbe aktivt med i planperioden.

Prioriterte oppgaver er:

- Håndtering av covid-19
- Sikre robusthet i kommunens beredskapsorganisasjon for videre håndtering av covid-19
- Være pådriver for økt samvirke internt, samt på tvers av kommuner, organisasjoner og etater eksternt
- Utrede modell for samvirke mellom aktører og organisasjoner som arbeider med samfunnssikkerhet og beredskap i regionen med mål om etablering av Samvirkesenter
- Kartlegge vår digitale sårbarhet og trusler. Utarbeide tiltaksplan

Klimatilpasning

Utfordringer knyttet til havstigning, samt mer ekstremvær og store og intense nedbørsmengder, må ivaretas i det lokale klimatilpasningsarbeidet. Klimaendringer kan forandre forutsetningene og rammene for mange av kommunens oppgaver, som hvor det kan bygges, hvordan overvann kan håndteres, hvilke helsetjenester befolkningen vil behøve, hvilke bedrifter og næringsliv kommunen bør legge til rette for, samt forvaltning av naturen. Arealplanlegging er et viktig virkemiddel for å forebygge mot klimautfordringer.

Prioriterte oppgaver er:

- Ha oppmerksomhet på Stavangers sårbarhet overfor klimaendringene, og utvikle kommunens evne til å bli mer klimaresilient
- Styrke samarbeidet med næringslivet og forskning om utvikling av klimasmarte løsninger
- Utarbeide ny klimatilpasningsstrategi og handlingsplan for klimatilpasning

Folkehelse

Stavanger er en av kommunene i Norge med høyest medianinntekt, men også en av kommunene med størst inntektsulikhet. Store inntektsulikheter i en kommune kan tyde på at også den sosiale ulikheten i helse er stor. I Stavanger er det eksempelvis betydelige forskjeller i forventet levealder mellom de med høy utdanning (videregående skole eller høyere), og de med lav utdanning (kun grunnskole). Eksempelvis er denne forskjellen i Hillevåg på over åtte år for menn. En større andel barn vokser opp i lavinntektsfamilier, og flere unge rapporterer om ensomhet og psykiske plager.

Viktigheten og oppmerksomheten omkring mangfold og inkludering har økt. Likestilling handler om at mennesker skal ha samme muligheter, rettigheter og plikter, uavhengig av etnisitet, kjønn, funksjonsevne, religion, alder og seksuell orientering. Mangfold handler om å erkjenne og verdsette ulikheter og samtidig forstå at det kan skape utfordringer og konflikter. Universell utforming er et verktøy for inkludering. Verktøyet gjør det mulig å inkludere alle innbyggere til å delta i samfunnet på egne premisser ved at omgivelsene tilpasses brukerne.

Prioriterte oppgaver er:

- Ny strategi for folkehelsearbeidet
- Deltakelse i prosjektet «Sosial bærekraft som ny drivkraft i lokalsamfunnsutvikling»
- Utvikle strategi for nærmiljøutvikling og områdeløft i Stavanger i samarbeid med avdeling byutvikling
- Utvikle og gjennomføre tiltak i områdesatsing på Storhaug i henhold til vedtatte planer
- Utvikle og gjennomføre tiltak for områdeløftet i Hillevåg i henhold til vedtatte planer
- Strategi for likestilling og mangfold – revidering av eksisterende plan
- Utarbeide temaplan for universell utforming – revidering av eksisterende plan
- Bidra til arbeidet med et aldersvennlig samfunn

Kriminalitetsforebygging

Kriminalitetsforebygging på strategisk nivå skal være et satsingsområde i planperioden. I samarbeid med politiet skal kommunens kriminalitetsforebyggende arbeid bli bedre koordinert og målrettet. Satsingsområdene er forankret i politirådet, og skal være basert på en felles situasjonsforståelse, forventede utfordringer og kunnskap. I tillegg er arbeidet med forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme viktig. Stavanger kommune leder og administrerer det regionale nettverket SAMVER som jobber mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. Nettverket består av PST, politi, kommuner, fylkeskommune, NAV og Kriminalomsorgen.

Prioriterte oppgaver er:

- Forebygge vold og seksuelle overgrep
- Forebygge kriminalitet blant barn og unge
- Sikring av det offentlige rom
- Samarbeid knyttet til oppfølging av innbyggere med rus- og psykiatri-utfordringer
- Økonomisk kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet

10.3 Byggsak og byantikvar

Avdelingen har ansvaret for all byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Gjennom byggesøknadsbehandling, tilsyn, og byantikvarens arbeid med kulturminnevern, skal avdelingen bidra til regional og lokal utvikling i tråd med vedtatte mål og strategier. Samarbeid, medvirkning og god kommunikasjon med berørte, organisasjoner, private forslagsstillere, regionale myndigheter og andre, står sentralt. Avdelingen skal i byggesøknadsbehandlingen implementere vedtatte planer og retningslinjer, og sikre god gjennomføring av planer. Avdelingen skal sørge for god forvaltningsskikk i alle ledd, at objektive fortolkningsprinsipper følges, og at tiltakshavere likebehandles. Ulike interesser skal avveies, byutvikling og bygningsvern sikres, og prinsipielle saker for politiske vedtak skal forberedes og følges opp.

Avdelingen ivaretar kommunens lovpålagte plikt til å føre tilsyn med at byggeaktiviteten er i samsvar med plan- og bygningslovens regelverk, og i samsvar med kommunens gjeldende planer.

Det prioriteres en best mulig saksbehandling og produksjon, samtidig med et aktivt arbeid for å fremme høy kvalitet og stadig forbedring i saksbehandling. Avdelingen arbeider kontinuerlig med samskaping, utvikling og effektivisering. Byggesak har også koordineringsansvar og vil prioritere samhandling med andre avdelinger og tjenesteområder i planperioden.

Byggesak drives etter selvkostprinsippet.

Prioriterte oppgaver er:

Byggesaksbehandling på nye måter

Avdelingen har løpende kontakt med Innbyggjerservice og samfunnskontakt for å utvikle og forbedre førstelinjetjenesten. Arbeidet vil bedre innbyggernes opplevelse av kontakten med kommunen og gi saksbehandlere bedre tid til å behandle vanskelige enkeltsaker. Dette er viktige samarbeidsoppgaver som prioriteres videre i perioden. Det jobbes også med å gi best mulig informasjon på nettsidene våre.

De siste tre årene har avdelingen vært en viktig bidragsyter til et prosjekt i regi av Norkart knyttet til digital byggesaksbehandling. Resultatet av dette arbeidet er eByggesøk som skal implementeres i løpet av 2021. Dette er to søknadsløsninger, én som er laget for søkere uten ansvarsrett og som vil bidra til en strømlinjeforming av søknadsprosessen for denne søkergruppen, og én for de profesjonelle aktørene.

Gjennom søknadsbehandling og tilsyn skal avdelingen også være en bidragsyter til kommunens ambisjoner i klima- og miljøarbeidet i alle typer byggeprosjekter.

Tilsyn

Prioriterte områder vil være universell utforming, adkomst og tilgjengelighet, brukbarhet i henhold til Byggteknisk forskrift (TEK17) §§8 og 12, tilsyn med kvalifikasjoner til foretak, tilsyn med produktdokumentasjon av byggevarer, ulovlige byggearbeider, tilsyn med byggeplass i byggeperioden og ved midlertidig brukstillatelse/ferdigattest, samt ivaretagelse av trehusbyen i tett samarbeid med Byantikvaren.

Harmonisering av tilsynsoppgaver i hele kommunen vil være en prioritert oppgave i perioden.

Byantikvar

Byantikvaren opplever stor pågang og stort behov for veiledning om trehusbyen, og forventer at dette fortsatt vil være en betydelig oppgave i perioden. Formidling av kunnskap om trehusbyen har vært et eget prosjekt i 2020 som videreføres i planperioden.

I 2021 vil arbeidet med ny kulturminneplan formelt starte opp. Dette blir en temaplan i digitalt format hvor kommunikasjon med innbyggerne blir et bærende prinsipp.

Byantikvaren er involvert i flere prosjekt knyttet til klimaendringer og kulturminner. Dette er et felt som har stor oppmerksomhet nasjonalt og er et satsingsfelt framover.

10.4 Byutvikling

Avdelingen har ansvar for planlegging og planbehandling etter plan- og bygningsloven, fra overordnet strategisk planlegging til utredninger, analyser og detaljplaner. Gjennom plan- og utviklingsarbeid bidrar avdelingen til regional og lokal utvikling i tråd med vedtatte mål og strategier. Samarbeid, medvirkning og god kommunikasjon med berørte, organisasjoner, private forslagsstillere, regionale myndigheter og andre, står sentralt. Avdelingen skal avveie ulike interesser og forberede saker for politiske vedtak og videre oppfølging.

Prioriterte oppgaver er:

Kommuneplanens arealdel, basert på samfunnsdelen, vedtatt planstrategi og planprogram, blir en prioritert oppgave. Fire gjeldende kommuneplaner skal bli til én, og det skal utarbeides en helhetlig arealstrategi med differensiert sentrums- og distriktspolitikk for den nye kommunen.

Grønn spydspiss

Kommuneplanens arealdel skal, sammen med byutviklingsstrategien, styre arealutviklingen mot et mer klima- og miljøvennlig samfunn. Delprosjektene *Grønn plan* og *Miljøvennlig transport og mobilitetsstrategi* inngår i dette. Planarbeidet vil basere seg på oppdatert kunnskap og analyser, inkludert kunnskap gjennom samskaping og medvirkning.

Gjennomføring av vedtatte prosjekter i Bymiljøpakken er det viktigste tiltaket for å få ned klimagassutslippene fra transportsektoren. Arbeidet med planer for prosjekter som skal finansieres av Bymiljøpakken vil bli prioritert.

Avdelingen deltar i prosjektarbeid knyttet til naturbaserte løsninger og energiløsninger, og vil arbeide aktivt for å integrere dette sterkere i pågående planoppgaver, fra kommuneplanen til detaljreguleringer.

Avdelingen skal være en pådriver for at kommunens egne planer for barnehager, skoler m.m. i sterkere grad bidrar til at kommunen leder an i klima- og miljøarbeidet.

Regionmotoren

Vedtatt byveksttale skal være et verktøy for å sikre forpliktende samarbeid mellom staten, fylkeskommunen og kommunene om arealbruken og rekkefølgen i utbyggingen i kommunene på Nord-Jæren. Det pågår flere detaljreguleringer på strekninger av bussveien i korridor 1, inkludert Stavanger sentrum, som prioriteres. Videre kollektivløsning gjennom sentrum, gjennom Kongsgata, Klubbgata og langs havnefronten er også høyt prioritert.

For næringslivet er det viktig at arealbruken er nødvendig avklart og gir forutsigbarhet for investering og utvikling. Pågående arbeid med områdereguleringer i Forus øst og Mariero vil bli slutført i perioden. Det blir i den sammenheng gjort kostnadsestimat av rekkefølgetiltak og sett på alternative gjennomføringsmodeller. Arbeid med områderegulering i Hillevåg har startet og blir tett samkjørt med den øvrige satsingen som pågår i bydelen.

Områderegulering for Paradis er i en innledende fase. Senere i perioden vil arbeidet med områderegulering for Våland starte. Planlegging av Stavanger stasjon vil blant annet avhenger av prioritering i statsbudsjettet. Framdrift for områderegulering for Dusavik avhenger fortsatt av avklaringer om løsning for E39 Smiene-Harestad.

Behandling av private detaljreguleringsplaner innenfor lovpålagte frister er en høyt prioritert oppgave. Det gir private forslagsstillere forutsigbarhet for kommunal behandling, og er viktig for den videre utviklingen av kommunen. Gjennom dialog må kommunen fange opp næringslivets og innbyggernes behov, og bidra til robuste planer som gir nødvendig forutsigbarhet. Avdelingen vil gi råd og veilede private forslagsstillere for å bidra til gode medvirkningsprosesser med berørte.

Gode hverdagsliv

Avdeling for byutvikling skal gjennom aktuelle plan- og utviklingsprosjekter legge til rette for et godt samarbeid med kommunedelsutvalgene. I samarbeid med Beredskap og samfunnsutvikling skal vi utvikle strategi for nærmiljøutvikling og områdeløft i Stavanger.

Gode hverdagsliv er tett koblet til gode planer, i tråd med kvalitetskravene i kommuneplanen. Kvalitet i boligprosjekter, gode uterom, rekreasjonsområder og nærservice gir grunnlag for et hverdagsliv med korte avstander, der det er enkelt og attraktivt å gå, sykle og reise kollektivt. By- og boligutvikling, vil være et av delprosjektene til kommuneplanens arealdel, og vil omhandle boligbehov, arkitekturpolitikk, boligsosiale mål og virkemidler og organisering og samarbeid i boligbyggingen.

10.5 Kart og digitale tjenester

Avdelingen utfører en rekke lovpålagte eller indirekte lovpålagte oppgaver. Disse myndighetsoppgavene er relatert til matrikkelloven, lov om eierseksjoner og eiendomsskatteloven. I tillegg er avdelingen kart og digitale tjenester også produsent og leverandør av digitale kartdata for kommunen i henhold til plan- og bygningsloven. Disse dataene ligger i kommunens kartforvaltningssystem og brukes blant annet i tjenesteområdets plan- og byggesaksbehandling, innkreving av eiendomsskatt og kommunale v/a-avgifter.

Prioriterte oppgaver er:

Teknisk konsolidering av kommunesammenslåingen i matrikkelen.

Matrikkelen er etablert gjennom sammenslåing av register fra de tre kommunene. Det gjenstår imidlertid et arbeid med kontroll, feilretting og kvalitetsheving. I 2021 vil arbeid med retting og rydding i matrikkel og andre registre som er blitt sammenslått prioriteres.

Taksering/eiendomsskatt

Harmonisering av eiendomsskatte reglene og arbeid med nye kommunale takster for eiendommer i hele den nye kommunen er godt i gang. Nye takster skal være klare for utskrivning av eiendomsskatt innen utgangen av juni 2021.

3D-verktøy

Avdeling for kart og digitale tjenester videreutvikler bruken av 3D-verktøy i tett samarbeid med de andre avdelingene ved By- og samfunnsplanlegging. Det skal etableres en 3D-bymodell som skal gjøre det enklere for de som skal lage 3D-presentasjoner. Dette arbeidet er i gang, og vil bli jobbet med kontinuerlig framover.

Kartløsninger

Avdelingen vil prioritere arbeidet med å lage gode kartløsninger for interne og eksterne brukere. Internt jobbes det med å få flere over på web-baserte løsninger, og å tilpasse kartklienter til de ulike brukergruppene. Eksternt jobbes det med å kunne tilby gode og brukervennlige kart til ulike behov og formål som er etterspurt.

Andre oppgaver

Det jobbes kontinuerlig med digitalisering og automatisering av arbeidsprosesser. Dette gjelder bl.a. salg av meglerpakker, situasjonskart, e-Torg, eiendomsarkivene, oppmålingsarbeid med mer. Avdelingen har også et særskilt ansvar for innovasjon og IKT for hele By- og samfunnsplanlegging.